

Čís. 12642.

Nárok na vydání členské knížky podle § 4 (1) čís. 2 zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných ze dne 19. července 1921, čís. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, čís. 74 sb. z. a n., přísluší členu bez rozdílu, zda z organizace sám vystoupil, či zda byl vyloučen.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 182/33.)

Žalobkyně byla členkou žalované odborové organizace. V souzeném sporu domáhala se žalobkyně na žalované odborové organizaci vydání členské knížky s osvědčením o době členství v této organizaci nebo jiného dokladu o tom, tvrdíc, že ze žalované odborové organizace vystoupila. Proti tomu namítala žalovaná odborová organizace, která vydání knížky, pokud se týče jiného dokladu odpírala, že žalobkyně byla z organizace vyloučena pro neplacení členských příspěvků po dobu delší tří měsíců, že podle stanov organizace má neplacení členských příspěvků po takovou dobu v zápětí již samo sebou ztrátu členských práv, že proto žalobkyně nemá nárok na vydání členské knížky, pokud se týče jiného dokladu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Podle ustanovení zákona čís. 267 ze dne 19. července 1921 sb. z. a n. a § 4 odst. (1) čís. 2 v doslovu zákona ze dne 5. září 1930, čís. 74 sb. z. a n. je odborová organizace povinna vystouplému členu vydati členskou knížku s osvědčením o době členství v této organizaci nebo jiný doklad o tom. Toto ustanovení není nijak podmíněno nebo omezeno. Jest tedy úplně lhostejno, zda člen pozbyl členství dobrovolně, či zdali byl vyloučen. Organizace jest povinna vydati doklad o celkové době skutečného členství bez zřetele na to, k čemu tento doklad potřebuje. **O d v o l a c í** soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Podle § 4 odst. (2) druhé věty zákona ze dne 19. července 1921, čís. 267 sb. z. a n. o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných v doslovu novely ze dne 5. června 1930, čís. 74 sb. z. a n. jest odborová organizace povinna vystouplému svému členu vydati členskou knížku, obsahující osvědčení o době členství v této organizaci, nebo jiný doklad o tom. Toto ustanovení dostalo se do zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných teprve novelou čís. 74/1930 čl. I. § 1. Podle důvodové zprávy k novele čís. 74/1930 bylo toto ustanovení pojaté do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství. Právě důvodová zpráva výboru sociálně-politického a rozpočtového tisk 391 o vládním návrhu, tisk 308 k čl. I. § 1 doslovně toto: »Zde provedena změna ve druhé větě vzhledem k tomu, že původní návrh, který žádá, by byla vydána vystouplému členu členská knížka se všemi příslušnými doklady, mohl by vésti často k nedorozumění. Proto tato věta byla upravena tak, by odborové organizace měly na vůli vydati buď členskou knížku, nebo jiný doklad o členství. Tak jako z členské knížky je zřejma

doba členství, výše a počet zaplacených příspěvků, tak i z dokladů, náhradou vydaných, mají býti tyto údaje zřejmy. Ustanovení toto bylo pojato do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství. Poněvadž však některé odborové svazy pokládají členskou knížku za svůj majetek, bylo právě touto změnou umožněno, by mohly vydati náhradní doklad.« I z doslovu zákona i z důvodové zprávy jest patrné, že zákonodárce zamýšlel přiznati nárok na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství jen vystouplému členu, nikoliv i členu vyloučenému. O vyloučeném členu se ani v zákoně ani v důvodové zprávě nemluví, ač si zákonodárce byl dobře vědom toho, že k zániku členství v odborové organizaci může dojít i jiným způsobem nežli vystoupením. Plyne to z doslovu § 4 odst. (1) a (3), v nichž se stanoví: »Členství v odborové organizaci nesmí býti vázáno jinou podmínkou než tím, že člen jest zaměstnán v příslušném pracovním odboru a platí organizaci stanovené příspěvky; odborová organizace může však ze závažných důvodů omeziti členská práva některého ze svých členů jen na nárok na podporu v nezaměstnanosti a státní příspěvek k ní a upravití přiměřeně povinnosti tohoto členu. Podmínky poskytování podpor v nezaměstnanosti a vliv neplacení členských příspěvků na ně musí býti ve stanovách nebo pravidlech pevně ustanoveny. Neplacení příspěvků pro nemoc, pokud nepřesahuje dobu šesti týdnů, nemůže odůvodniti ztrátu nároků na podporu v nezaměstnanosti.« Zůstavil tedy zákonodárce odborovým organizacím samým, by — arciť s omezením v zákoně přesně stanoveným — určily ve stanovách neb pravidlech, jaké následky má v zápětí neplacení členských příspěvků, a zcela jistě počítal i s tím, že odborové organizace mohou s neplacením členských příspěvků spojit i ztrátu členských práv. Ztráta členských práv, vyslovená ve stanovách nebo pravidlech za určitých předpokladů, není však ničím jiným než vyloučením členu, u něhož ony předpoklady nastaly. Neuvedl-li zákonodárce v souvislosti s nárokem bývalých členů odborové organizace na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství členu vyloučeného, učinil tak zajisté úmyslně a nemínil vyloučenému členu přiznati stejný nárok proti odborové organizaci jako členu vystouplému a přistupujícímu do jiné organizace, která podle § 5 odst. (2) může přistupujícímu členu do členské doby započítati i členství v jiné organizaci odborové. Z těchto úvah vysvítá, že jest rozlišovati mezi členem vystouplým a členem vyloučeným, neboť jen onomu přísluší nárok na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství, nikoliv však i tomuto. Nelze se proto obejít bez vyšetření, jakým způsobem došlo k zániku členství žalobkyně v žalované odborové organizaci.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s výkladem, který odvolací soud dává výrazu »vystouplému členu« v § 4 odst. (1) čís. 2 zákona ze dne 19. července 1921, čís. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, čís. 74

sb. z. a n. Výrazem tím se vyjadřuje jen skutečnost, že dotyčná osoba přestala býti členem určité organizace. Pro názor tu hájený svědčí ustanovení § 5 pův. zákona, jež nedoznalo změny pozdějším zákonem, že totiž nemá nárok na státní příspěvek, kdo má sice nárok na podporu podle stanov odborové organizace, ale nebyl před tím, než se stal nezaměstnaným, již po tři měsíce jejím členem, a že započítání členství v jiné organizaci přistupujícímu členu do členské doby novou organizací platí i pro státní příspěvek. I tu klade zákon důraz jen na poměr osoby požadující státní příspěvek k určité organizaci, aniž by uváděl jako důležitou okolnost, proč nebyla dříve nebo přestala býti členem organizace. Zákonodárce, věda, že poměr může přestatí činností buď člena, buď organizace, byl by to v § 4 blíže vyznačil obdobně jak v § 5 čís. 4 zák. čís. 267/21 sb. z. a n., kde ustanovil, že nárok na státní příspěvek nemá, kdo byl vlastní vinou ze zaměstnání propuštěn, nebo kdo dobrovolně práci opustil bez závažné příčiny. Neprávem se dovolává odvolací soud důvodové zprávy výboru sociálně politického a rozpočtového (tisk 391) a vládního návrhu (tisk 308). Právě z nich jest patrné, že důležitým bylo jen členství, t. j. poměr osoby k organizaci a nikoliv důvod, z něhož poměr ten přestal. Podle nich bylo ono ustanovení pojmuto do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství, o době členství, výši a počtu zaplacených příspěvků. O tom, že by doba členství, které osoba požadující státní příspěvek pozbyla nikoliv vlastním rozhodnutím, nýbrž rozhodnutím organizace na základě stanov, nepřicházela v úvahu, se zmínky v nich nečiní. Nebylo proto rozhodným, zda žalobkyně ze žalované organizace vystoupila sama či byla vyloučena, poněvadž podle uvedených zákonů přísluší jí domáhaný nárok bez ohledu na to, jakým způsobem došlo k zániku jejího členství, a nebylo třeba okolnost tu zjišťovati. Nezůstalo tedy řízení před prvním soudem v tom směru kusým a bylo rozhodnouti, jak ve výroku uvedeno, při čemž se podotýká, že další návrh stěžovatelky, by rozsudek prvního soudu byl potvrzen, jest neodůvodněný, poněvadž nejvyšší soud nemá možnosti ve věci samé rozhodnouti, když tu není takové rozhodnutí soudu odvolacího a podaného proti němu dovolání. Vzhledem na vyslovený názor není třeba se obíratí vývody rekursu ve příčině otázky, zda žalovaná mohla platně žalobkyni vyloučiti. Také není třeba přihlížeti k jeho vývodům, které se opírají o to, že členská knížka byla vlasnictvím žalobkyně, poněvadž o tento právní důvod nebyl žalobní nárok opřen.

Čís. 12643.

Řízení o určení závazků nezletilce z jeho nemanželského otcovství jest zmatečné, nebylo-li jednáno se zákonným zástupcem (s otcem) nezletilce.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 208/33.)

Nezl. Ludvík R. uznal nemanželské otcovství k dítěti a prohlásil, že jest ochoten platiti na dítě výživné měsíčních 80 Kč. Usnesením ze dne